

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศึกษานโยบายรัฐบาล ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ ศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ และหลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพิ่มพูนประสบการณ์ ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ สามารถนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่หรือการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีความคล้ายคลึงกัน ส่วนมากจะมีการพัฒนาหลักสูตรเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้นำการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พบว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายของการศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องและจะต้องส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิ ปัญญาไทย โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้น ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมี หน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของบุคคลในท้องถิ่น และมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม และให้จัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการ ทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ มุ่งในการพัฒนาคน ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของตนเองได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุขและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามความต้องการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด

ผลการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา มีกรอบเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับคือการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค และ ความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งคุณภาพผู้เรียนในการจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนต้องเข้าใจ เห็น

ความสำคัญ ยอมรับและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกทางเพศ ความเสมอภาคทางเพศ มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและรู้จักสร้างความปลอดภัยให้แก่ตนเอง รวมทั้งปฏิบัติตามกฎ กติกา หน้าที่ความรับผิดชอบ และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรวิชาสุขศึกษาจะพบปัญหาที่สำคัญในเรื่องเนื้อหาที่กว้างมากเกินไป ความไม่พร้อมของสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเพศศึกษา ความไม่กล้าพูดและไม่กล้าแสดงออกของทั้งครูและนักเรียน ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการศึกษาอบรมเรื่องเพศศึกษาอย่างถูกต้อง ไม่ได้เรียนรู้การดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี จึงส่งผลให้เกิดการลองผิดลองถูกตามความคิดของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์ และปัญหาการทำแท้งเถื่อนตามมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

ผลการศึกษานโยบายรัฐบาล พบว่า จากปัญหาที่เยาวชนทำแท้งเถื่อนจนเกิดเป็นปัญหาสังคมระดับประเทศ รัฐบาลได้ให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดภารกิจให้สถานศึกษาในสังกัด ได้ช่วยกันให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้นักเรียนมีทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย เช่น การรักษาวลสงวนตัว การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย และเห็นคุณค่าทางเพศ จัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์เพศศึกษา บทบาทความสัมพันธ์ของหญิงชาย คุณธรรมจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีการคุมกำเนิด ให้พัฒนาหลักสูตร วิธีการสอนหรือจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อผสมผสานกับการสอนวิชาเพศศึกษาปรับเปลี่ยนทัศนคติบุคลากรด้านการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ให้มีความเข้าใจเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเยาวชนในปัจจุบัน ให้ทักษะชีวิตแก่นักเรียน เพื่อให้รู้จักการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เฝ้าระวังและติดตามเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนที่เป็นมิตรและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมระหว่างเรียน เปิดโอกาสให้แม่วัยเยาว์กลับไปศึกษาต่อหรือจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่จะมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีงามในเรื่องเพศ พร้อมทั้งให้นักเรียนเกิดความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ พบว่า การดูแลสุขภาพทางเพศเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการมีสุขภาพที่ดี โดยเฉพาะการดูแลสุขภาพทางเพศเมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่น เพราะในช่วงวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางเพศอย่างมาก จึงควรมีความรู้ในเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นอย่างถูกต้อง เพราะปัญหาของวัยรุ่นเป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายหลายอย่าง เช่น การมีประจำเดือนของวัยรุ่นหญิง การเกิดผื่นเปื่อยของวัยรุ่นชาย และที่สำคัญคือเรื่องการจัดครรภ์อันไม่พึงประสงค์ โดยมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้และทักษะปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี จึงทำให้เกิดปัญหาที่ทุกฝ่ายในสังคมต้องเร่งเข้ามาช่วยกันดูแลและแก้ไข เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสถาบันครอบครัว สังคมและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะเป็นวัยรุ่นตอนต้น ที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13 – 15 ปี ซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้ อยากรอง โดยเฉพาะในเรื่องเพศ ควรได้รับความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยตนเอง ได้เรียนรู้ทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และเรียนรู้ทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี เพื่อป้องกันปัญหาการจัดครรภ์อันไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นตามมา

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและขอข่วยเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการและขอข่วยเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น จากศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 4 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ จำนวน 1 คน รวม 24 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอบรม และข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ โดยจำแนกตามเพศ อายุ

ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ ในกลุ่มวัยรุ่น ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ (%) ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	14	58.33
	หญิง	10	41.67
	รวม	24	100.00
2. อายุ			
	30 - 40	6	25.00
	41 - 50	11	45.83
	51 - 60	7	29.17
	60 ปีขึ้นไป	-	-
	รวม	24	100.00
3. ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	33.33
	ปริญญาตรี	10	41.67
	ปริญญาโท	5	20.83
	ปริญญาเอก	1	4.17
	รวม	24	100.00
4. ตำแหน่งหน้าที่การงาน			
	ศึกษานิเทศก์	2	8.33
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	4.17
	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	1	4.17
	ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล	2	8.33
	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3	12.50
	ผู้ปกครองนักเรียน	10	41.67

ตาราง 6 (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	4	16.66
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ	1	4.17
รวม	24	100.00
5. ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นใช้ในการจัดการเรียนการสอน		
เคย	9	37.50
ไม่เคย	15	62.50
รวม	24	100.00

จากตาราง 6 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เป็นชาย 14 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 เป็นหญิง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 รองลงมาได้แก่อยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 และอยู่ระหว่าง 30 – 40 ปี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ ด้านการศึกษา พบว่า จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ปริญญาตรี 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ปริญญาโท 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 และปริญญาเอก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน พบว่า ศึกษานิเทศก์ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ผู้ปกครองนักเรียน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ด้านประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า เคยอบรมหรือสัมมนา 9 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ไม่เคยอบรมหรือสัมมนา 15 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50

1.2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน บรรหารแจ่มใสวิทยา 6 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าหน้าที่

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ได้ผลดังนี้

1.2.1 ด้านความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นต่อการจัดการศึกษา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ ที่กล่าวว่าเพราะสภาพสังคมปัจจุบันการดำรงชีพของครอบครัวไทยจำนวนมากต้องดิ้นรน พ่อและแม่ต้องออกไปหางานทำเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากถูกทอดทิ้งให้อยู่กับบ้าน โดยปราศจากการดูแล ประกอบกับปัจจุบันสื่อต่างๆ ที่เร้าอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่นมีมากมายในรูปแบบต่างๆ โดยเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้อย่างไม่ยากนัก ทำให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จากเหตุปัจจัยดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว สังคมและประเทศชาติในอนาคตอย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 ที่กล่าวว่า วัยรุ่นในปัจจุบันค่อนข้างจะยึดติดกับวัฒนธรรมของต่างประเทศ รับสิ่งใดมาก็ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ แยกแยะว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี มีค่านิยมผิดๆ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า ในสังคมปัจจุบันมีปัญหาด้านนี้มาก เช่นปัญหาเด็กหญิงเป็นแม่ตอนวัยรุ่น ทำให้เกิดปัญหาในสังคมต่างๆ ตามมา โรงเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นเพื่อป้องกันและแก้ไข ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องนำไปจัดการศึกษาให้กับเยาวชน และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่กล่าวว่าวัยรุ่นจะได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันการตั้งครรภ์และมีความรู้เรื่องเพศศึกษาและอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น

1.2.2 ด้านการนำความรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นมาจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดเห็นสมควรให้นำความรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นมาจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรม ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 ที่กล่าวว่าควรนำความรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นมาจัดทำหลักสูตรเพราะนักเรียนบางส่วนยังขาดความรู้ที่ถูกต้อง และบางคนไม่เห็นคุณค่าของชีวิตว่าช่วงระยะเวลาใดจะต้องดำเนินชีวิตอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ปกครองนักเรียนที่กล่าวว่า ควรนำมาจัดทำหลักสูตรเพราะวัยรุ่นในปัจจุบันไม่ค่อยระมัดระวังและไม่รักษาตัวเองให้ปลอดภัยจากการมีเพศสัมพันธ์ จึงทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาจัดทำหลักสูตรเพราะถ้ามีการเรียนอยู่ในหลักสูตรแล้ว เด็กจะได้ความรู้ที่ถูกต้องไม่ต้องแอบไปศึกษาตามสื่อต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่ง

บางครั้งลองผิดลองถูก ผลเสียก็ย่อมจะติดตามมาและเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ก็ไม่กล้าปรึกษาผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีความรู้ และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่กล่าวว่า ควรจัดทำเป็นหลักสูตรเพราะเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ เป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะต้องดูแลตนเองให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการประพฤติตนให้เหมาะสมในเรื่องเพศ ควรที่จะได้เรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2.3 ด้านการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นแก่นักเรียนเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ที่จะเกิดต่อนักเรียน พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีความเห็นว่าการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่อนักเรียน ดังคำให้สัมภาษณ์ของครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคลที่กล่าวว่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมาก ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดอบรมทุกปี และควรมีการสร้างเครือข่ายต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาวัยรุ่น เช่น กลุ่มเพื่อนเตือนเพื่อน เครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนจะได้ช่วยกันดูแลนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 ที่กล่าวว่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง ควรส่งเสริมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติโดยการให้ความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ฝึกอบรม ศึกษาจากของจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น และควรส่งเสริมให้ผู้ใหญ่ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ๆ และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวว่า เป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์กับนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น โดยให้มีการอบรมเพื่อสร้างแกนนำให้คำปรึกษาชี้แนะถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมของวัยรุ่นและการตั้งศูนย์บริการให้คำปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2.4 ด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านหลักการ สรุปจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ ควรเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญและเกิดความตระหนักในเรื่องการดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย ควรจัดอบรมและกิจกรรมต่างๆ ในเรื่องเพศให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนในเรื่องเพศได้อย่างถูกต้อง ช่วยกันปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมและวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ถูกต้อง ของวัยรุ่นออกไปจากสังคมไทย ร่วมกันสร้างจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการรักษาวินัยส่วนตัว และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย

2) ด้านจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและหลักการ สรุปได้ดังนี้ 1) เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ อนามัยเจริญพันธุ์และการดูแลอนามัยของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม 2) เพื่อให้นักเรียนได้

เรียนรู้และมีทักษะในการดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในชีวิตประจำวันได้ 3) เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และเกิดจิตสำนึกที่ดีในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันอันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในอนาคต

3) ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม สรุปจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ ควรเป็นเยาวชนในช่วงวัยรุ่นตอนต้นอายุระหว่าง 13 – 15 ปี เพราะเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์ ช่วงวัยนี้อยากรู้ อยากลอง แต่ขาดความรู้ในการประพฤติปฏิบัติตนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในเรื่องเพศสัมพันธ์

4) ด้านเนื้อหาที่จะอบรม สรุปจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ ควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและใกล้ตัวนักเรียน เนื้อหาควรเข้าใจง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ควรมีเนื้อหาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย การดูแลอนามัยตนเอง และการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี เนื้อหาควรประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและความสนใจของนักเรียน

5) ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม ควรใช้เวลาอบรมประมาณ 2 วัน เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและเกิดประสบการณ์กับผู้เข้ารับการอบรม

6) ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สรุปจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ 1) ควรมีการบรรยายก่อนโดยประกอบการใช้สื่อที่ทันสมัย เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ 2) มีการอภิปรายซักถาม และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง 3) มีการสาธิตแสดงการปฏิบัติทักษะต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการและขั้นตอนต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติได้ 4) ให้นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆ ด้วยตนเองเพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7) ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ที่จะช่วยให้การอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ สรุปจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ สื่อจากเอกสารประกอบการฝึกอบรม พาวเวอร์พอยต์บรรยาย เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สื่อจากการดูวิดีโอ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรม เช่น ผ้าอนามัย ถุงยางอนามัย โมเดลอวัยวะเพศชาย อุปกรณ์ป้องกันตัว เป็นต้น โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยกระตุ้นทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน เกิดบรรยากาศที่ดีในการอบรม ซึ่งจะส่งผลทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก เกิดการเรียนรู้ที่ดีและรวดเร็ว

8) ด้านการวัดผลประเมินผล สรุปจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ เพื่อให้การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์จึงให้มี 1) จากการทดสอบความรู้ 2) จากการสังเกตการฝึกปฏิบัติ 3) จากการแสดงความคิดเห็นหลังการอบรม

1.3 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอบรม และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ได้ผลดังนี้

1.3.1 ด้านปัญหาและอุปสรรค ในภาพรวมพบว่ายังขาดผู้ที่ที่จะดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง การเรียนการสอนในชั้นเรียนของคุณครูก็ไม่กล้าพูดเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างตรงไปตรงมา ขาดเทคนิคการสอนที่ทันสมัย นักเรียนไม่กล้าซักถามในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ เพราะเกิดความเขินอาย เนื้อหามีมากเกินไป นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างแท้จริง และนักเรียนไม่สนใจในการเข้ารับการฝึกอบรม ส่วนแนวทางแก้ไขในภาพรวม พบว่า ในสถานศึกษาควรมีครูผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้อย่างชัดเจน คุณครูควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้สื่อและเทคนิคการสอนที่ทันสมัย ควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนจะได้เกิดความไว้วางใจในการพูดคุยซักถามเรื่องเพศ และควรให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงบ้างเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

1.3.2 ด้านข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยในภาพรวมให้ข้อเสนอแนะว่าควรช่วยกันปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมไทยที่ดีงามในเรื่องเพศให้กับเด็กและเยาวชนไทย เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง ผู้บริหาร คุณครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น และผู้ปกครองทุกคน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการศึกษาความต้องการและขอขยายเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอบรม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คนโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนนี้ อาชีพของผู้ปกครอง และประสบการณ์การฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ (%) ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	28	45.90
	หญิง	33	54.10
	รวม	61	100.00
2. อายุ			
	13	9	14.75
	14	49	80.33
	15	3	4.92
	รวม	61	100.00
3. อาชีพของผู้ปกครอง			
บิดา	รับราชการ	7	11.48
	รับจ้าง/ทำงานโรงงาน	16	26.23
	ค้าขาย	11	18.03
	เกษตรกร	25	40.98
	ไม่ได้ทำงาน	2	3.28
	รวม	61	100.00
มารดา	รับราชการ	1	1.64
	รับจ้าง/ทำงานโรงงาน	19	31.15
	ค้าขาย	16	26.23
	เกษตรกร	23	37.70
	ไม่ได้ทำงาน	2	3.28
	รวม	61	100.00
4. นักเรียนเคยเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์หรือไม่			
	เคย	59	96.72
	ไม่เคย	2	3.28
	รวม	61	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิง 33 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 เป็นเพศชาย 28 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 ด้านอายุ พบว่า

มีอายุ 13 ปี 9 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 อายุ 14 ปี 49 คน คิดเป็นร้อยละ 80.33 และอายุ 15 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.92 ด้านอาชีพผู้ปกครอง พบว่า อาชีพของบิดารับราชการ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.48 รับจ้าง / ทำงานโรงงาน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.23 ค้าขาย 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 เกษตรกรรม 25 คน คิดเป็นร้อยละ 40.98 ไม่ได้ทำงาน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 และอาชีพมารดา พบว่า รับราชการ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.64 รับจ้าง / ทำงานโรงงาน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 31.15 ค้าขาย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.23 เกษตรกรรม 23 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 และ ไม่ได้ทำงาน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 ด้านประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ พบว่า นักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรม 59 คน คิดเป็นร้อยละ 96.72 และ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 ซึ่งในหัวข้อที่ถามว่าถ้าเคย นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในเรื่องใดบ้าง พบว่าส่วนใหญ่ตอบว่าเคยอบรมเรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษาและการวางแผนครอบครัว ซึ่งเป็นการอบรมกับคนจำนวนมากทำให้ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าซักถาม และไม่ได้สนใจมากเท่าที่ควร

2.2 ความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น และรูปแบบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ได้ผลดังนี้

2.2.1 ด้านความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเรียนรู้และเข้ารับการฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น เพราะต้องการได้รับความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้รู้จักวิธีการดูแลตนเองให้ถูกสุขลักษณะ มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2.2.2 ด้านความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นในเรื่องใด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับอนามัยวัยรุ่น การดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี เพศศึกษา และโรคเอดส์

2.2.3 ด้านวิธีการอบรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการให้เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญ ดลก สนุกสนาน และเป็นกันเองมาบรรยาย-สาธิต และมีการฝึกปฏิบัติจริง

2.2.4 ด้านความต้องการสื่อประกอบการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีเอกสารประกอบการฝึกอบรม มีการนำเสนอภาพเหตุการณ์ ชมวีดิทัศน์ คลิปวิดีโอผ่านจอโปรเจกเตอร์ มีคอมพิวเตอร์ และเครื่องเล่นซีดี

2.2.5 ด้านระยะเวลาในการอบรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการอบรม 2 วัน

2.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ได้ผลดังนี้

2.3.1 ต้องการให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพราะจะได้รับความรู้เกี่ยวกับ เรื่องเพศ และการดูแลอนามัยตนเองอย่างถูกวิธี จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2.3.2 ในระหว่างการอบรม ควรมีการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความรู้ อย่างชัดเจนในเนื้อหาที่อบรม

2.3.3 ต้องการให้ใช้สื่อในการถ่ายทอดความรู้ให้มากๆ เพราะจะทำให้เกิด ความเข้าใจในเนื้อหาได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น

2.3.4 ต้องการให้วิทยากรที่อบรมมีความเป็นกันเอง สนุกสนาน และเวลา อบรมควรใช้ถ้อยคำที่ฟังง่าย ๆ จะได้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูล พื้นฐาน จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา นโยบายรัฐบาล เอกสารเกี่ยวกับอนามัยเจริญ พันธุ์ และศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ใน กลุ่มวัยรุ่น จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 กำหนดหลักสูตรฉบับร่างตั้งแต่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่าย เนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และ การวัดและประเมินผล โดยกำหนดประเด็นในการพัฒนาหลักสูตร แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง และ 3) การ ปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งขอ คำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ฉบับร่าง)

1. หลักการ

สภาพสังคมปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ทำให้เราต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของสังคมไทย ทำให้เยาวชนไทยเป็นจำนวนมากมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ มีการดำเนินชีวิตไปในทางที่ผิด พร้อมทั้งนำวัฒนธรรมและค่านิยมที่ไม่เหมาะสมมาใช้ในชีวิตประจำวันทำให้เกิดผลกระทบที่ไม่ดีต่อสังคมไทย ปัจจุบันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมต่างๆ ของวัยรุ่นนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันได้รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น วัยรุ่นไทยบางส่วนจึงรับวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้โดยไม่ไตร่ตรองว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ ในขณะที่วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางเพศอย่างรวดเร็ว มีแรงขับทางเพศสูง ต้องการเรียนรู้เรื่องเพศ ประกอบกับสังคมและสภาพแวดล้อมในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการกระจายและเผยแพร่ได้อย่างอิสระ วัยรุ่นสามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่มีส่วนกระตุ้นความรู้สึกพฤติกรรมทางเพศได้ง่าย จึงเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้เรื่องเพศและมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเร็วขึ้น ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่เป็นเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การเสริมสร้างสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม โดยมีการรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพ และเรื่องเพศศึกษา ดังมาตรฐานที่ พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต ได้กำหนดตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ว่าวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อธิบายวิธีป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์และการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์

ในสภาพปัจจุบันปัญหาอนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่มีปลอดภัยซึ่งนำไปสู่การตั้งครรภ์ การทำแท้ง และการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่ผ่านมาในระยะหลังๆ พบว่า จำนวนวัยรุ่นไทยมีทัศนคติ ค่านิยม และ

พฤติกรรมในเรื่องเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ หากไม่มีการรณรงค์เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้อง และปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมาภายหลัง ไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การเสียนาควิตทางการเรียน ปัญหาเด็กทารกถูกทอดทิ้ง ปัญหาการทำแท้งเถื่อน เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ไม่อาจมองข้ามไปได้เนื่องจากมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ระยะสั้นและระยะยาว ทั้งต่อระดับบุคคล ครอบครัว สังคมและประเทศชาติโดยรวม

หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จึงมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสภาพปัญหาของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน เป็นการพัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้ฝึกอบรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีเนื้อหาสาระมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี การเรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์และป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

2. จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ อนามัยเจริญพันธุ์และการดูแลอนามัยของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในการดูแลอนามัยตนเอง การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในชีวิตประจำวันได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และเกิดจิตสำนึกที่ดีในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันอันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในอนาคต

3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 30 คน

4. ขอบข่ายเนื้อหาสาระ

- 4.1 อนามัยเจริญพันธุ์
- 4.2 การดูแลอนามัยตนเอง
- 4.3 การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
- 4.4 การสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี
- 4.5 การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมใช้เวลาทั้งหมด 2 วัน

6. การจัดกิจกรรมฝึกอบรม

6.1 บรรยาย

6.2 อภิปราย / ชักถาม

6.3 สาธิต

6.4 ฝึกปฏิบัติจริง

7. สื่อและวัสดุอุปกรณ์

7.1 เอกสารประกอบการฝึกอบรม

7.2 โปรเจคเตอร์ / จอฉาย

7.3 คอมพิวเตอร์ / ดีวีดี / วีซีดี

7.4 เพาเวอร์พอยต์

7.5 ถ้วยยางอนามัย

7.6 โมเดลอวัยวะเพศชาย

7.7 กระดาษทิชชู

7.8 อุปกรณ์ในการฝึกการป้องกันตนเอง ได้แก่ ร่ม ไม้กวาด หวี ดินสอ ปากา ฤๅญแจ

8. การวัดและประเมินผล

ได้ดำเนินการวัดและประเมินผล 2 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร และประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ดังรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร โดยใช้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (pre-test)

2. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรโดยใช้

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

2.2 ประเมินทักษะปฏิบัติ 3 ทักษะ

2.2.1 ประเมินทักษะการดูแลอนามัยตนเอง โดยให้นักเรียนประเมินตนเองโดยใช้แบบสังเกตทักษะการดูแลอนามัยตนเอง

2.2.2 ประเมินทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยการให้คณะครู (ผู้ช่วยวิจัย) ประเมินนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2.2.3 ประเมินทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี โดยการให้คณะครู (ผู้ช่วยวิจัย) ประเมินนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี

2.3 ประเมินเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม

2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง จากการนำโครงร่างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องดังตาราง 8

ตาราง 8 ความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
1. ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระในแผนการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของวิธีการฝึกอบรมในแผนการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ความสอดคล้องของสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในแผนการฝึกอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลในแผนการฝึกอบรม	0	+1	+1	+1	+1	0.8	สอดคล้อง

จากตาราง 8 ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความสอดคล้องและเหมาะสม โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00

3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

ผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสอดคล้องและเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของการวัดและประเมินผลในแผนการฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงให้วิธีการวัดและประเมินผลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากห้องเรียน 1 ห้องเรียน ได้ห้อง 2/1 มีนักเรียนจำนวน 30 คน และได้ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 1 – 2 มิถุนายน พ.ศ.2554 ณ ห้องโสตทัศนศึกษาโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ร่วมกันดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดตลอดระยะเวลาการใช้หลักสูตร ตามกระบวนการที่ได้กำหนดในหลักสูตร ผลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1. ก่อนดำเนินการฝึกอบรม

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเป็นหลักสูตรฉบับทดลองใช้และกำหนดวันและเวลาที่จะดำเนินการฝึกอบรม โดยได้เตรียมการดังนี้

1.1 นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มอบให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6 เพื่อขอให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

1.2 ทำหนังสือเชิญวิทยากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติชานดอนไร่ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองสะเดา เพื่อเป็นวิทยากรหลักในครั้งนี้ และติดต่อประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง ประชุมชี้แจงคณะครู (ผู้ช่วยวิจัย) ให้ทราบถึงการเตรียมการดำเนินการจัดฝึกอบรม และผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆ ให้เข้าใจสภาพปัญหาและความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้ารับการอบรมเพื่อจะได้เตรียมตัวล่วงหน้า

1.3 จัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ได้แก่ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบสังเกต

ทักษะปฏิบัติ แบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ต่างๆ เช่น ถูยางอนามัย โมเดลอวัยวะเพศ อุปกรณ์ในการฝึกทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เครื่องฉายโปรเจ็คเตอร์ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก อุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็น และเกียรติบัตรสำหรับนักเรียนที่เข้ารับการอบรม

1.4 เตรียมสถานที่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการดำเนินการ ฝึกอบรมอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม

การทดลองใช้หลักสูตร ได้ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 1 – 2 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 30 คน วิทยากร 5 คน คณะครู (ผู้ช่วยวิจัย) 5 คน ดำเนินการฝึกอบรมดังนี้

2.1 เริ่มดำเนินการวันแรกด้วยการรับรายงานตัว ลงทะเบียน รับเอกสาร ประกอบการอบรม โดยมีครูผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้รับรายงานและรับลงทะเบียน

2.2 พิธีเปิดการอบรม พิธีกรได้แก่ นายสุรมิตร แสงสุระ กล่าวเชิญ นายสมเกียรติ กุ้เกียรติภูมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 ประชานในพิธีจุดธูป เทียนบูชาพระรัตนตรัยและรับฟังคำกล่าวรายงาน และเรียนเชิญ นายทรงพล แก้วเรือง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 เป็นผู้กล่าวรายงานต่อประธาน หลังจากนั้น ประธานกล่าวเปิดการอบรมและบรรยายพิเศษ

2.3 พิธีกรแนะนำวิทยากร จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติชัยบ้านดอนไร่ และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองสะเดา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ให้นักเรียน ผู้เข้ารับการอบรมทำการทดสอบความรู้ก่อนการอบรม (pre-test) ใช้เวลาประมาณ 15 นาที หลังจากทำแบบทดสอบแล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมพักรับประทานอาหารว่าง จากการประเมินผลการทดสอบ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.67 คะแนนต่ำสุดที่ 7 คะแนน และคะแนนสูงสุด 13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

2.4 จากนั้นคณะวิทยากรเริ่มดำเนินการฝึกอบรมโดยการบรรยายตามตารางที่กำหนด คือ เรื่องที่ 1 อนามัยเจริญพันธุ์ วิทยากรได้แก่ นายวันชัย สมใจเพ็ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติชัยบ้านดอนไร่ หลังจากนั้นพักรับประทานอาหารกลางวัน ภาคบ่ายเป็นการอบรมในเรื่องที่ 2 การดูแลอนามัยตนเอง วิทยากรได้แก่ นางสาวสิริภัทร เพ็ชรวงษ์ พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติชัยบ้านดอนไร่ หลังจากนั้นผู้เข้ารับการอบรมพักรับประทานอาหารว่าง ประมาณ 15 นาที และ อบรมเรื่องที่ 3 การป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ วิทยากรได้แก่ นางสาวลัดดา จินดาวงษ์ พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติชัยบ้านดอนไร่ โดยในการอบรมจะมีทั้งการบรรยายซึ่งเป็นการให้ความรู้และมี

การสาธิตและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะต่างๆ ด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนให้ความสนใจกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยดี ไม่ว่าจะเป็นทักษะการดูแลอนามัยตนเอง เช่น การใส่ผ้าอนามัย หรือทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งนักเรียนทุกคนมีความสนุกสนาน และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมด้วยดี

2.5 ในวันที่สองของการฝึกอบรม วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้เรื่องการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี ซึ่งวิทยากรได้แก่ นายภานุวัฒน์ เกตุประทุม เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองสะเดา โดยในการบรรยายจะมีการฝึกปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีควบคู่กันไป นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีจากโมเดลอวัยวะเพศที่ละคน ตามขั้นตอนการสวมถุงยางอนามัย ซึ่งนักเรียนที่เข้ารับการอบรมให้ความร่วมมือด้วยดี และมีความสนุกสนาน มีการสอบถามวิทยากรในสิ่งที่ไม่เข้าใจ หลังจากนั้นจะเป็นการบรรยายเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย ซึ่งวิทยากรได้แก่ นายจักรพงษ์ นิลดี เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองสะเดา โดยเน้นความรู้ในการปฏิบัติตัวเรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย หลังจากจบการบรรยาย วิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงาน ซึ่งนักเรียนที่เข้ารับการอบรมให้ความร่วมมือในการศึกษาความรู้ และทำใบงานด้วยดี หลังจากคณะวิทยากรบรรยายให้ความรู้กับนักเรียนที่เข้ารับการอบรมจนครบทุกเรื่องตามที่กำหนดในหลักสูตรแล้ว พักรับประทานอาหารกลางวัน

2.6 หลังจากพักรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบความรู้หลังการฝึกอบรม (post-test) ใช้เวลาประมาณ 15 นาที จากการประเมินผล การทดสอบ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.50 คะแนนต่ำสุดที่ 24 คะแนน และคะแนนสูงสุด 28 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

2.7 หลังจากผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบสังเกตทักษะการดูแลอนามัยตนเอง โดยแยกเป็นชายและหญิง หลังจากนั้นผู้วิจัยและคณะครูผู้ช่วยวิจัย ได้ทำการทดสอบทักษะปฏิบัติต่างๆ โดยแบ่งนักเรียนที่เข้ารับการอบรมเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน ผู้วิจัยทำหน้าที่พิธีกร คณะครูผู้ช่วยวิจัยดำเนินการทดสอบทักษะปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรมทีละอย่าง โดยเริ่มจากการทดสอบทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ให้ผู้เข้ารับการอบรมจับคู่ผลัดกันปฏิบัติทักษะการป้องกันตนเอง หลังจากทดสอบทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศเสร็จทุกคนแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี โดยการให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีกับโมเดลอวัยวะเพศชาย ซึ่งเป็นการทดสอบครั้งละ 1 คน จนครบทุกคน ผู้เข้ารับการอบรมให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยดี มีความสนุกสนาน สามารถปฏิบัติทักษะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี หลังจากทดสอบทักษะปฏิบัติต่างๆ

เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เข้ารับการอบรมรับประทานอาหารว่าง เสร็จแล้วผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม

2.8 พิธีปิดการอบรมและมอบเกียรติบัตร เริ่มจากพิธีกรเรียนเชิญ นายอำนวยการ เนตรมณี หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล เป็นประธานมอบเกียรติบัตรให้กับผู้เข้ารับการอบรม และกล่าวปิดการอบรม ซึ่งได้รับคำชมจากประธานในพิธีเป็นอย่างมากว่าเป็นการฝึกอบรมที่ดี และมีประโยชน์สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างดีเยี่ยม เพราะสภาพสังคมในปัจจุบันอาจเกิดปัญหาการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ และขอให้ผู้เข้ารับการอบรมนำทักษะต่างๆ ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างสูงสุด

3. หลังการฝึกอบรม

หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมตามหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในตอนที 4 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มีการประเมินผล 2 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร และ การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเมินผลก่อนกับหลังใช้หลักสูตร
 - ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (pre-test)
2. ประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร
 - 2.1 สังเกตทักษะปฏิบัติ
 - 2.2 ประเมินเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประเมินผลก่อนกับหลังการใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำผลของการประเมินก่อนใช้หลักสูตร ซึ่งใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนฝึกอบรม (pre-test) และนำผลของการประเมินหลังการใช้หลักสูตร (post-test) มาเปรียบเทียบกับตามสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งปรากฏผล ดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
ฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P - value
ก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรม	30	9.67	1.88	42.253	.000*
หลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม	30	25.50	1.14		

*p < .05 df = 29

จากตาราง 9 พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร

1. ผู้วิจัยได้ใช้แบบสังเกตทักษะปฏิบัติ ได้แก่ทักษะการดูแลอนามัยตนเอง ทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และทักษะการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด ปฏิบัติถูกต้องมาก ปฏิบัติถูกต้องปานกลาง ปฏิบัติถูกต้องน้อย และ ปฏิบัติถูกต้องน้อยที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบสังเกตมาแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์การประเมินของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 66 – 67) ว่าอยู่ในระดับใด แล้วนำเสนอข้อมูลแบบตาราง ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 10 , 11 , 12 , 13 และ 14

ตาราง 10 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการดูแลอนามัยตนเองของนักเรียนชาย
หลังการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. รักษาความสะอาดร่างกายและอวัยวะ เพศให้สะอาดทุกครั้งด้วยการอาบน้ำ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	4.13	0.72	ถูกต้องมาก
2. สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดไม่อับชื้นและ รัดแน่นเกินไป	4.00	0.63	ถูกต้องมาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
3. สวมใส่กางเกงใน ที่สะอาดไม่ยับย่น และรัดแน่นเกินไป	4.44	0.63	ถูกต้องมาก
4. ไม่ใช้เสื้อผ้า ปะปนกับผู้อื่น	4.56	0.73	ถูกต้องมากที่สุด
5. ไม่ใช้กางเกงใน ปะปนกับผู้อื่น	5.00	0.00	ถูกต้องมากที่สุด
6. ไม่ใช้ผ้าเช็ดตัวร่วมกับผู้อื่น	4.50	0.63	ถูกต้องมากที่สุด
7. ไม่คลุกคลีกับผู้ป่วยที่สงสัยว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	4.56	0.81	ถูกต้องมากที่สุด
8. ถ้ามีการผื่นเปื่อยเกิดขึ้น ทำความสะอาดอวัยวะเพศทุกครั้ง	4.50	0.63	ถูกต้องมากที่สุด
9. ไม่สำส่อนทางเพศ	4.06	0.68	ถูกต้องมาก
10. เมื่อนักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีอาชีพการงานแล้ว เมื่อมีเพศสัมพันธ์และจำเป็นต้องระมัดระวังโรคทางเพศสัมพันธ์ จะสวมถุงยางอนามัย	4.69	0.60	ถูกต้องมากที่สุด
เฉลี่ย	4.44	0.69	ถูกต้องมาก

จากตาราง 10 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการดูแลอนามัยตนเองของนักเรียนชาย หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมนักเรียนชายปฏิบัติได้ถูกต้องมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.69) โดยรายการที่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่ใช้กางเกงใน ปะปนกับผู้อื่น ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) และรองลงมา คือ เมื่อนักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีอาชีพการงานแล้ว เมื่อมีเพศสัมพันธ์และจำเป็นต้องระมัดระวังโรคทางเพศสัมพันธ์จะสวมถุงยางอนามัย ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดไม่ยับย่นและรัดแน่นเกินไป ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.63)

ตาราง 11 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการดูแลอนามัยตนเองของนักเรียนหญิง
หลังการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. รักษาความสะอาดร่างกายและอวัยวะ เพศให้สะอาดทุกครั้งด้วยการอาบน้ำ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	4.79	0.43	ถูกต้องมากที่สุด
2. สวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดไม่ยับย่นและ รัดแน่นเกินไป	4.64	0.50	ถูกต้องมากที่สุด
3. สวมใส่กางเกงใน และเสื้อชั้นในที่สะอาด ไม่ยับย่นและรัดแน่นเกินไป	4.64	0.50	ถูกต้องมากที่สุด
4. ไม่ใช้เสื้อผ้า ปะปนกับผู้อื่น	4.86	0.36	ถูกต้องมากที่สุด
5. ไม่ใช้กางเกงใน เสื้อชั้นในปะปนกับผู้อื่น	4.93	0.27	ถูกต้องมากที่สุด
6. ไม่ใช้ผ้าเช็ดตัวร่วมกับผู้อื่น	4.71	0.47	ถูกต้องมากที่สุด
7. ไม่คลุกคลีกับผู้ป่วยที่สงสัยว่าเป็นโรค ติดต่อทางเพศสัมพันธ์	4.71	0.61	ถูกต้องมากที่สุด
8. ไม่ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมที่ไม่สะอาด	4.36	0.74	ถูกต้องมาก
9. ขณะมีประจำเดือนเปลี่ยนผ้าอนามัย บ่อยๆ วันละ 2 – 3 ครั้ง	4.64	0.63	ถูกต้องมากที่สุด
10. ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี ไม่เหลวไหล เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่	5.00	0.00	ถูกต้องมากที่สุด
เฉลี่ย	4.73	0.51	ถูกต้องมากที่สุด

จากตาราง 11 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการดูแลอนามัยตนเองของนักเรียนหญิง
หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$,
S.D.= 0.51) โดยรายการที่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี
ไม่เหลวไหลเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ($\bar{X} = 5.00$, S.D.= 0.00) รองลงมา คือ ไม่ใช้
กางเกงใน เสื้อชั้นในปะปนกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.93$, S.D.= 0.27) ตามลำดับ ส่วนรายการที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ไม่ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมที่ไม่สะอาด ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.74)

ตาราง 12 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้อวัยวะเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ใช้ส่วนต่างๆ ของมือเพื่อป้องกันตนเอง	4.77	0.43	ถูกต้องมากที่สุด
2. ใช้ส่วนต่างๆ ของเท้าเพื่อป้องกันตนเอง	4.83	0.38	ถูกต้องมากที่สุด
3. ใช้เข่าเพื่อป้องกันตนเอง	4.63	0.49	ถูกต้องมากที่สุด
4. ใช้ศอกเพื่อป้องกันตนเอง	4.87	0.35	ถูกต้องมากที่สุด
5. ใช้ส่วนต่างๆ บริเวณศีรษะเพื่อป้องกันตนเอง	4.50	0.51	ถูกต้องมากที่สุด
เฉลี่ย	4.72	0.45	ถูกต้องมากที่สุด

จากตาราง 12 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้อวัยวะเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวม นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.45) โดยรายการที่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ใช้ศอกเพื่อป้องกันตนเอง ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.35) รองลงมาได้แก่ ใช้ส่วนต่างๆ ของเท้าเพื่อป้องกันตนเอง ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.38)

ตาราง 13 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้อวัยวะของใกล้ตัวเป็นอาวุธเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ใช้หัวเพื่อป้องกันตนเอง	4.83	0.38	ถูกต้องมากที่สุด
2. ใช้ปากกาหรือดินสอเพื่อป้องกันตนเอง	4.87	0.35	ถูกต้องมากที่สุด
3. ใช้กุญแจเพื่อป้องกันตนเอง	4.50	0.51	ถูกต้องมากที่สุด
4. ใช้ร่มเพื่อป้องกันตนเอง	4.93	0.25	ถูกต้องมากที่สุด
5. ใช้รองเท้าเพื่อป้องกันตนเอง	4.53	0.51	ถูกต้องมากที่สุด
6. ใช้ไม้กวาดเพื่อป้องกันตนเอง	4.47	0.51	ถูกต้องมาก
เฉลี่ย	4.69	0.46	ถูกต้องมากที่สุด

จากตาราง 13 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เทคนิคการใช้สิ่งของใกล้ตัวเป็นอาวุธเพื่อป้องกันตนเอง) หลังการฝึกอบรมพบว่า ในภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.46) โดยรายการที่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้ร่มเพื่อป้องกันตนเอง ($\bar{X} = 4.93$, S.D.= 0.25) และรองลงมา คือ ใช้ปากกาหรือดินสอเพื่อป้องกันตนเอง ($\bar{X} = 4.87$, S.D.= 0.35)

ตาราง 14 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี หลังการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น
- ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การตรวจสอบสภาพถุงยางอนามัยก่อนการใช้งาน	4.67	0.76	ถูกต้องมากที่สุด
2. การฉีกซองถุงยางอนามัย	4.80	0.41	ถูกต้องมากที่สุด
3. การบีบกระเปาะถุงยางอนามัยเพื่อไล่ลมป้องกันถุงยางอนามัยแตกขณะร่วมเพศ	4.90	0.31	ถูกต้องมากที่สุด
4. การสวมถุงยางอนามัย	4.90	0.31	ถูกต้องมากที่สุด
5. การถอดถุงยางอนามัย	4.63	0.56	ถูกต้องมากที่สุด
6. การทิ้งถุงยางอนามัย	4.70	0.72	ถูกต้องมากที่สุด
เฉลี่ย	4.77	0.54	ถูกต้องมากที่สุด

จากตาราง 14 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี หลังการฝึกอบรมพบว่า ในภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.= 0.54) โดยรายการที่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากันคือ การบีบกระเปาะถุงยางอนามัยเพื่อไล่ลมป้องกันถุงยางอนามัยแตกขณะร่วมเพศ และ การสวมถุงยางอนามัย ($\bar{X} = 4.90$, S.D.= 0.31) รองลงมาได้แก่ การฉีกซองถุงยางอนามัย ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.41)

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยสอบถามความคิดเห็นของ ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบสอบถามมาแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์การประเมินของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, หน้า 66 – 67) ว่าอยู่ในระดับใด แล้วนำเสนอข้อมูลแบบตาราง ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
1. ข้าพเจ้าเข้ารับการอบรมเพราะถูกบังคับ	1.30	0.53	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. อยากให้แต่ละกิจกรรมหมดเวลาเร็วๆ	1.80	0.85	ไม่เห็นด้วย
3. เรื่องราวในหลักสูตรฝึกอบรมไม่น่าสนใจเลย	1.60	0.67	ไม่เห็นด้วย
4. ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจเมื่อต้องทำกิจกรรมต่างๆ	1.63	0.56	ไม่เห็นด้วย
5. ยิ่งอบรมยิ่งน่าเบื่อ	1.67	0.66	ไม่เห็นด้วย
6. การเข้าอบรมครั้งนี้รู้สึกว่าเสียเวลา	1.53	0.73	ไม่เห็นด้วย
7. เวลาเข้าร่วมกิจกรรมข้าพเจ้าง่วงนอนมากที่สุด	1.83	0.70	ไม่เห็นด้วย
8. กิจกรรมที่จัดขึ้นมีหลายรูปแบบน่าสนใจ	4.53	0.63	เห็นด้วยมากที่สุด
9. เข้าอบรมแล้วมีความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์มากขึ้น	4.67	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
10. ข้าพเจ้าดีใจที่มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมครั้งนี้	4.53	0.68	เห็นด้วยมากที่สุด
11. หลังอบรมตั้งใจจะปรับปรุงการปฏิบัติตนให้ดียิ่งขึ้น	4.60	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด
12. เห็นความสำคัญของอนามัยเจริญพันธุ์มากขึ้น	4.50	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
13. ข้าพเจ้าได้ประโยชน์จากการอบรมครั้งนี้มาก	4.63	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
14. หลักสูตรฝึกอบรมสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการดูแลอนามัยตนเองได้อย่างถูกวิธี	4.63	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
15. เข้ารับการอบรมแล้วเข้าใจวิธีการสวมถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี	4.50	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด
16. เข้าร่วมกิจกรรมแล้วทำให้ได้เรียนรู้ทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ	4.63	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
17. กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่	4.43	0.63	เห็นด้วย
18. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มีความสนุกสนานรู้สึกผ่อนคลาย	4.40	0.67	เห็นด้วย
19. อยากเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมแบบนี้อีก	4.60	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
20. ควรจัดอบรมแบบนี้ในทุกๆ ปี	4.70	0.60	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ย	3.54	0.60	เห็นด้วย

จากตาราง 15 พบว่า เจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.54$, S.D.= 0.60)

ผลการปรับปรุงหลักสูตร

ภายหลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้ เวลาที่ใช้ควรมีการปรับระยะเวลาเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือฝึกปฏิบัติทักษะต่างๆ ซึ่งต้องใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมาก ได้แก่ ทักษะการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และทักษะการสวมถุงยางอนามัย อย่างถูกวิธี ดังนั้นจึงควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาให้เหมาะสมกับการฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงข้อมูลดังกล่าว และจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อผู้นำไปใช้ได้ปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อไป